

Lugupeetav Euroopa Komisjoni president!
Ekstsellentsid!
Daamid ja härrad!

Kui 15 aastat tagasi, detsembris 1992, soovis Eesti kodanik Soome sõita, pidi ta talvekülmas viisa järel seisma. Ja Soome kodanik vajas Eesti viisat. 10 aastat tagasi, detsembris 1997, said meie kahe pealinna vahel sõitvad eestlased ja soomlased reisida küll ilma viisata, kuid karmid ja tihti pahurad piirivalvurid kontrollisid põhjalikult iga tulija ja mineja passi: kokku neli korda iga edasi-tagasi sõidu kohta.

Täna tuli Soome peaminister Matti Vanhanen Helsingi laevalt otse Tallinna sadamasse. Ei mingeid järjekordi, kontrollimist või passide tembeldamist. See polnud eriline privileeg Soome peaministrile. Ta lihtsalt kasutas oma õigust Euroopa kodanikuna, sest alates südaööst ühines Eesti Schengeni viisaruumiga.

Möödunud aastal läbis Tallinna reisisadamat, mis on Baltimaade värav Põhjalasse, üheksa miljonit reisijat, neist kaheksa miljonit olid Schengeni maadest. Täna alates näevad nemad siin Eesti piirivalvureid vaid siis, kui meie piirivalve orkester sadamasse mängima palutakse.

Eesti, Läti, Leedu, Tšehhi, Ungari, Malta, Poola, Slovakkia ja Sloveenia võivad nüüd öelda "Welcome to the Schengen Area!". Saame seda teha, sest usaldame oma Euroopa Liidu partnereid ja nemad usaldavad meid, sest me usume, et meie välispiirid on ka Euroopa Liidu omad ning et kõigi Euroopa Liidu kodanike ühine huvi on liikuda ühenduses nagu oma riigis – vabalt ja takistuseti. Me usume vabasse ja turvalisse Euroopasse. Usaldus liikmesmaade vahel on üks Euroopa Liidu vundamendikive.

Ma tänan kõiki Eesti piirivalvureid ja riigiametnikke Tallinnas ja Brüsselis, aga samuti sõpru Euroopa Liidus, kes aitasid meil kasvada Schengeni-küpseks. Nende seas on ka ühenduse eesistuja – Portugal ja Euroopa Komisjon.

1985. aastal Luksemburgi Schengeni-nimelises külas otsustasid Beneluxi maad, Saksamaa ja Prantsusmaa kaotada omavahelise piirkontrolli. Nüüdseks on saanud sõna Schengen lahtumatuks ja ihaldusväärseks osaks Euroopa Liidu olemusest. Täna tähendab Schengeni viisaruum sisepiirideta kodu enam kui 400 miljonile eurooplasele.

Mida see tähendab? Seda, et üks tavaline inimene võib alustada reisi Lapimaa ülaservast Nuorgam'i külakesest, mis on siit 1300 kilomeetri põhja poole ja minna Tenerife lõunatippu Las Galletas'esse, siit 5600 kilomeetrit lõuna poole, ilma kordagi passi näitamata. Ning muidugi võib ta teel peatuda ka Norras ja Islandil, mis on samuti Schengeni maad.

Aga see tähendab ka kiiremat, sujuvamat ja väiksemate probleemidega kaupade liikumist.

Sõnaga – Schengen tähendab usaldusele põhinevat avatust. Ja see tähendab ka vastutust.

Eesti nagu ka teised Schengeniga täna südaööl liitunud riigid, kelle kaitsta on osa Euroopa Liidu välispiirist, mõistab oma vastutust ühenduse kõigi riikide ees. Me oleme selleks vastutuseks valmis. Meil on hästi koolitatud, pühendunud ja kaasaegselt varustatud piirivalvurid ning tihe rahvusvaheline koostöö Euroopa Liidu politsei- ja justiitsasutuste vahel.

Koos sisepiiridel kontrolli kadumisega kaob tänasest üheksa Euroopa riigi kodanikel viimane põhjus öelda "Ma sõidan Euroopasse", kui nad reisivad Pariisi, Rooma või Lissaboni. Me oleme ju kodus, oma ühises Euroopa kodus.

Nii peabki sõprade vahel olema. Meie omavaheline usaldus, mille üheks väljenduseks on Schengeni viisaruum, teeb meid kõiki tugevamaks.

Täna teid!